РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.пс.н. Галя Тодорова Герчева-Несторова,
Варненски свободен университет „ Черноризец Храбър”

На дисертационния труд „ Влияние на стереотипите и предразсъдъците върху стремежите и статуса на жените в арабското общество “, разработен от Лулу Балуос – докторантка на самостоятелна форма на обучение във Варненски Свободен Университет „Черноризец Храбър“, факултет „Социални, стопански и компютърни науки“, катедра „Психология“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в ПН 3.2. Психология, докторска програма „Обща психология “.

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на заповед на ректора на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ номер 594/29.09.2026г. във връзка с участието ми в научно жури за защита на дисертационен труд от Лулу Балуос на тема: „ Влияние на стереотипите и предразсъдъците върху стремежите и статуса на жените в арабското общество“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в ПН 3.2.Психология , докторска програма „ Обща психология“.

Представеният за рецензиране труд „ Влияние на стереотипите и предразсъдъците върху стремежите и статуса на жените в арабското общество“ е в обем 171 страници, което съответства на изискванията за този род текстове и е структуриран в съответствие с логиката на съдържанието в увод, четири глави, заключение и списък на използваната литература.

Считам, че съдържанието напълно обективно е обособено на отделни параграфи, като по този начин се акцентира върху най-

същественото съдържание. Списъкът на използваната литература включва 236 актуални и свързани с темата заглавия.

Необходимо е да се подчертае още в самото начало, че докторантката се е ориентирала към област, която респектира със своята значимост както в теоретичен, така и в приложен план. Тази тематика е предмет на изследване от много учени, но заслугата на докторантката за определяне значимостта на дисертационното изследване се състои в това, че тя открива дефицит в научните изследвания, посветени на статуса на жените в арабското общество в Израел, а именно липсата в съществуващите програмни и политически рамки на интегрален подход, способен да обясни защо измеримият напредък на арабските жени във формалното образование не е довел до съответстващ напредък в професионалния и социалния им статус. В действителност арабските граждани съставляват около една пета от населението на Израел, а арабските жени продължават да са с по-ниски нива на активност на пазара на труда в сравнение с арабските мъже и еврейските жени. Актуалността на дисертационното изследване се определя и от комплексния подход, който прилага докторантката – тя акцентира върху три взаимосвързани аспекти на анализа: демографски, теоретичен и приложен, при формирането на стремежите, професионалната реализация и социалния статус на жените, повлияни от стереотипите и предразсъдъците в арабското общество в Израел.

Докторантката определя като фокус на своето изследване несъответствието между документираните стремежи, таланти и способности на арабските жени в Израел и систематичното ограничаваните на постигнатите резултати в техните образователни и професионални пътища на реализация.

Основната цел на емпиричното изследване, формулирана от докторантката е да се проучат и анализират перцепциите и връзката

между стереотипите, предразсъдъците, стремежите и социалния статус на жените в арабското общество на Израел.

Постигането на тази цел докторантката осъществява чрез решаване на шест изследователски задачи, които са формулирани много прецизно и изпълнени и описани коректно.

Логично в качеството на обект на изследването са определени жените в арабското общество в Израел.

Точно и коректно докторантката определя и предмета на изследването – връзките между процесите на стереотипизация и стремежите, професионалните пътища и социалния статус на жените в арабското общество, отнасящи се до механизмите на формиране на техните перцепции.

При анализа на специализираната литература, свързана с предмета на изследването Лулу Балуос прецизира понятията , които използва в дисертационния труд, което е доказателство за нейната компетентност и научна отговорност към разработката, повлияни безспорно от научните ръководители. В резултат на анализа на съществуващите теоретични публикации в областта на стереотипизацията, теорията на атрибуцията, социалната категоризация, междугруповите отношения, неравенството между половете в малцинствените групи, е разработена обща теоретична основа, върху която се изгражда емпиричното изследване, проведено и анализирано много коректно.

Считам за целесъобразно още веднъж да подчертая, че докторантката изключително прецизно формулира и операционализира предмета на своето изследване, идейните предположения, които подлежат на проверка и изследователските методи, които използва за реализирането на изследователския си проект. От особено значение

според мен е изборът на интегрален подход на прилагането на количествени и качествени методи на изследване.

Аз считам, че рецензираният дисертационен труд може да се отнесе към значимите научно – приложни изследвания, които имат съществено отражение в обществения и научния живот .

След проучването на дисертационното изследване, подкрепям определените от докторантката приносни характеристики, като подчертавам следните:

- Представен е систематичен теоретичен анализ на теорията за атрибуцията и моделите стереотип – съдържание, като на тази основа е предложена оригинална концептуална рамка, отнасяща се до разбирането за стереотипите като функциониращи едновременно като когнитивни, социални и институционални механизми. Тази рамка е специално адаптирана и приложена към контекста на арабските жени в Израел;
- Доказано е на базата на емпирични качествени изследвания наличието на основни механизми, посредством които стереотипите се предават през целия живот;
- Разработен е модел на многостепенна интервенция, обхващаш структурна реформа, институционални промени и психосоциална подкрепа с практическа насоченост (формулирана от изследваните лица);
- Резултатите от дисертационното изследване са систематизирани и адаптирани за прилагане в учебния процес и социалната работа.

Запознаването с научната продукция на докторантката ми дава основание да направя извода, че тя умее да открива актуални в теоретичен план и приложни проблеми и да ги изследва в дълбочина и с необходимата прецизност и научна точност .

Авторефератът отразява точно дисертационното изследване и приносите. Списъкът с публикациите по темата на дисертационния труд

доказва, че основните резултати от проучванията на докторантката са в достатъчна степен апробирани в научното пространство.

Не съм открила елементи на плагиатство, което ми дава основание да считам, че дисертационният труд е изцяло продукт на собствените изследвания на докторантката и отговаря на всички нормативи изисквания за такъв род разработки.

Заключение

Въз основа на всичко изложено по-горе убедено давам своята положителна оценка и предлагам на уважаемите членове на научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в ПН 3.2 Психология, докторска програма „Обща психология“ на Лулу Балуос за защита на дисертационния труд „Влияние на стереотипите и предразсъдъците върху стремежа и статуса на жените в арабското общество“.

21.10.2026 г.

Рецензент: /проф. д.пс.н. Галя Т. Герчева-Несторова/